

HOTĂRÎRE
ÎN NUMELE LEGII

11 mai 2007

mun. Chișinău

Instanța de contencios administrativ a Curții de Apel Chișinău

În componența:

Președintele ședinței-
Grefieră -

Domnica Manole

Natalia Vîntu

examinînd în ședință publică pricina la cererea de chemare în judecată a Slovineanu Nadejda împotriva Ministerul Apărării Republicii Moldova, cu privire la contestarea refuzului de achitarea a indemnizației unice în legătură cu decesul soțului în timpul exercitării obligațiilor de muncă și obligarea Ministerului Apărării de a-i achita indemnizația unică în legătură cu decesul soțului său Slovineanu Valeriu în timpul exercitării obligațiilor de muncă în mărime de 316567 lei.

constată

Slovineanu Nadejda a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Apărării RM cu privire la contestarea refuzului de achitarea a indemnizației unice în legătură cu decesul soțului în timpul exercitării obligațiilor de muncă și obligarea Ministerului Apărării de a-i achita indemnizația unică în legătură cu decesul soțului său Slovineanu Valeriu în timpul exercitării obligațiilor de muncă în mărime de 316567 lei.

În motivarea cererii reclamanta Slovineanu Nadejda a menționat, că soțul D-ei Slovineanu Valeriu în timpul îndeplinirii obligațiilor de serviciu, la 27 mai 2005 a decedat în urma catastrofei aviatice cu aeronava „Vilga-35A” nr. Bord. 07, care a avut loc pe aerodromul internațional Mărculești din r-nul Florești, Republica Moldova. Pe faptul catastrofei aeronavei „Vilga 35A” cu numărul de bord 07 la 27 mai 2005 Procuratura militară Bălți a dispus începerea urmăririi penale, iar la 05 august 2005 de către Procuratura Generală, secția militară a fost emisă Ordonanța de încetare a urmăririi penale.

Conform concluziilor organului de urmărire penală se menționează: „... în calitate de copilot, conform unui acord inițial cu Compania Aeroport Internațional „Mărculești” a zburat angajatul acestei companii cet. V. Slovineanu ...”. Tot aici se mai menționează că V. Slovineanu „era un pilot cu stagiu de peste 20 ani și dispunea de permisiunile necesare și acces pentru efectuarea zborurilor pe aeronavele de model „Vilga-35A” în calitate de pilot și instructor”. (pag. 1 din Ordonanța de încetare a urmăririi penale, ultimul aliniat).

În urma investigațiilor efectuate de comisia de investigare a accidentului aeronautic cu aeronava creată prin Ordinul Ministrului Apărării al RM s-a stabilit, că „catastrofa s-a produs în urma unor circumstanțe de ordin tehnic ...”, (pag. 4 din Ordonanța de încetare a urmăririi penale, ultimul aliniat (depozițiile date de martorul M. Graur, care a fost desemnat să intre în componența comisiei)).

Cererea reclamantei Slovineanu Nadejda, adresată Ministerului Apărării și Aeroportului Internațional Mărculești privind achitarea indemnizației unice a fost respinsă de către Ministerul Apărării al RM prin scrisoarea nr. 11/1884 din 26.12.2006 .

Reclamanta afirmă, că nu este de acord cu refuzul Ministerului Apărării al RM din considerentele expuse mai sus.

Ca temei de drept de către reclamantă au fost invocate prevederile Legii RM nr. 756-XIV din 24.12.1999 privind asigurări pentru (în caz de) accidente de muncă și boli profesionale , prevederile art. 32 al Legii RM nr. 625-XII din 02.06.1991 „Cu privire la protecția muncii în caz de accident de muncă” conform căreia persoana beneficiază de prestații de asigurare și anume, pentru pierderea capacității de muncă sau decesul angajatului în urma unui accident de muncă sau unei afecțiuni profesionale, în timpul satisfacerii obligațiilor de servicii, se achită indemnizația unică. Această indemnizație se plătește de către întreprinderea care poartă vina pentru accidentul de muncă. Plata indemnizației unice urmează a fi achitată și în baza Regulamentului cu privire la plata de către întreprinderi, organizații și instituții a indemnizației unice pentru pierderea capacității de muncă sau

decesul angajatului în urma unui accident de muncă sau unei afecțiuni profesionale aprobat prin Hotărârea Ministerului Apărării nr. 513 din 11.08.1993.

Reprezentantul Ministerului Apărării în ședința instanței de contencios administrativ a solicitat respingerea cererii ca neîntemeiată și lipsită de suport juridic din considerentele, că Slovineanu Valeriu a fost angajatul I.S. „Aeroportul Internațional Mărculești” și nu s-a aflat în relații de muncă cu Ministerul Apărării. Careva dispoziții de transfer sau de detașare a lui Slovineanu Valeriu la Ministerul Apărării n-au fost emise.

Reprezentantul Ministerului Apărării în ședința judiciară a mai menționat că:

În conformitate cu prevederile art.3 al Legii asigurării pentru accidente de muncă și boli profesionale nr. 756-XIV din 24.12.1999 în mod obligatoriu, sînt asigurați pentru accidente de muncă și boli profesionale și se denumesc asigurați:

a) cetățenii Republicii Moldova, cetățenii străini și apatrizii care desfășoară activitate pe teritoriul Republicii Moldova, în bază de contract individual de muncă, încheiat cu un angajator din Republica Moldova. În conformitate cu prevederile art. 4 al aceiași Legi angajatorul are obligația să realizeze fiecărui salariat asigurarea pentru accidente de muncă și boli profesionale din momentul încheierii contractului individual de muncă.

Reprezentantul Ministerului Apărării a mai afirmat, că conform prevederilor art. art. 19, 20 al Legii nr. 756 achitarea indemnizației de deces persoanelor în drept se face de către structurile teritoriale ale Casei Naționale de Asigurări Sociale din mijloacele Fondului de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale cu prezentarea documentelor necesare.

Obligațiunea achitării indemnizației unice reclamantei Slovineanu conform prevederilor art. 1 al Legii cu privire la întreprinderea de Stat nr. 146 din 16.06.1994 revine Aeroportului Internațional Mărculești, cu care Slovineanu Valeriu se afla în relații de muncă și care este un agent economic independent cu drepturi de persoană juridică, care, pe baza proprietății de stat transmise ei în gestiune, desfășoară activitate de întreprinzător și poartă răspundere pentru obligațiunile sale cu toate bunurile de care dispune. Organul administrației de stat nu poartă răspundere pentru obligațiunile întreprinderii pe care a înființat-o. Întreprinderea nu poartă răspundere pentru obligațiunile organului administrației de stat care a înființat-o.

Reprezentantul I.S. “Aeroportul Internațional Mărculești” în ședința instanței de contencios administrativ a menționat că I.S. “Aeroportul Internațional Mărculești” nu poate fi subiect al raportului de contencios administrativ litigios, întrucît aeronava „Vilga-35A” N Bord 07 se afla la bilanța Ministerului Aparării, catastrofa aviatică cu aeronava menționată ce a avut loc pe 27 mai 2005 pe Aeroportul Internațional Mărculești conform investigațiilor efectuate a avut loc din cauza defecțiunilor tehnice, Slovineanu Valeriu a fost admis de către Ministerul Apărării în calitate de copilot al aeronavei și în conformitate cu legislația în vigoare Ministerul Apărării îi revine obligațiunea de achitare a indemnizației unice.

Analizând argumentele invocate în cererea de chemare în judecată, materialul probatoriu administrat în cauza dată, instanța consideră că cererea urmează a fi admisă din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 25 al Legii contenciosului administrativ instanța, judecând acțiunea, decide de a admite acțiunea și anulează, în tot sau în parte, actul administrativ sau obligă pîrîtul să emită actul administrativ cerut de reclamant ori să elibereze un certificat, o adeverință sau oricare alt înscris, ori să înlătore încălcările pe care le-a comis.

Totodată, art. 26 al Legii enunțate stipulează că actul administrativ contestat poate fi anulat doar în baza următoarelor temeuri:

- a) este ilegal în fond ca fiind emis contrar prevederilor legii;
- b) este ilegal ca fiind emis cu încălcarea competenței;
- c) este ilegal ca fiind emis cu încălcarea procedurii stabilite.

Prin refuzul N 11/1884 din 26 decembrie 2006 Ministerul Apărării i-a refuzat reclamantei în achitarea indemnizației unice din motivele, că Slovineanu Valeriu n-a fost detașat de conducere la Aeroportul Internațional Mărculești și din motivul, că conform datelor din raportul de expertiză medico legală și certificatul N 123 de analiză chimico-judiciară efectuată la 14 iunie 2005 în sângele cadavrului V. Slovineanu a fost depistat conținut de alcool etilic.

Analizând circumstanțele de fapt stabilite în raport cu norma de drept expusă la art. 25 LCA instanța de contencios administrativ concluzionează, că pîrîtul Ministerul Apărării organul emitent căruia conform Legii contenciosului administrative îi aparține sarcina probațiunii nu a probat prin probe concludente și pertinente, capabile să determine legalitatea refuzului contestat.

Astfel, materialul probatoriu administrat în cauză denotă, că la 27 mai 2005 în urma catastrofei aviatice cu aeronava „Vilga-35A” nr. Bord. 07, care a avut loc pe aerodromul internațional Mărculești din r-nul Florești, Republica Moldova au decedat patru persoane, printre care și Slovineanu Valeriu, care se afla în exercițiul funcției.

Pe faptul catastrofei aeronavei „Vilga 35A” cu numărul de bord 07 la 27 mai 2005 Procuratura militară Bălți a dispus începerea urmăririi penale, iar la 05 august 2005 de către Procuratura Generală, secția militară a fost emisă Ordonanța de încetare a urmăririi penale.

Conform concluziilor organului de urmărire penală se menționează: „... în calitate de copilot, conform unui acord inițial cu Compania Aeroport Internațional „Mărculești” a zburat angajatul acestei companii cet. V. Slovineanu.

În conformitate cu art. 123 CPC al. 3, 4, care stabilește temeiurile degrevării de probațiune, sentința pronunțată de instanța judecătorească într-o cauză penală, rămasă irevocabilă, este obligatorie pentru instanța chemată să se pronunțe asupra efectelor juridice civile ale actelor persoanei împotriva căreia s-a pronunțat sentința numai dacă aceste acte au avut loc și numai în măsura în care au fost săvîrșite de persoana în cauză. Faptele care, conform legii, sînt prezumate a fi stabilite nu trebuie dovedite de persoana în a cărei favoare se prezumă. Prezumarea faptelor poate fi contestată, conform regulilor generale de probațiune, de persoana interesată dacă legea nu dispune altfel.

Raportînd circumstanțele de fapt stabilite în cauza decesului lui Slovineanu la norma de drept, prevăzută la art. 123 CPC, expus mai sus instanța de contencios administrative concluzionează, că faptele, stabilite prin Ordonanța de încetare a urmăririi penale din 05 august 2005, emisă de Procuratura generală și anume că „... în calitate de copilot, conform unui acord inițial cu Compania Aeroport Internațional „Mărculești” a zburat angajatul acestei companii cet. V. Slovineanu ...” ordonanță ce nu a fost contestată de Ministerul Apărării în condițiile Codului de procedură penală nu trebuie dovedite din nou de persoana în a cărei favoare se prezumă, adică de reclamanta Slovineanu Nadejda.

Astfel, conform concluziilor organului de urmărire penală, expuse în ordonanța de neîncepere a urmăririi penale care în virtutea prevederilor art. 123 CPC sunt rezumate ca probate rezultă, că la data comiterii catastrofei aeronavei pe 27 mai 2005 Slovineanu Valeriu era angajat în relații de muncă în rîndurile Ministerului Apărării în baza unui acord cu Compania Aeroport Internațional Mărculești, fapt ce generează răspunderea Ministerului Apărării pentru achitarea indemnizației unice.

În susținerea celor relatate instanța de contencios administrativ va menționa prevederile art. 4 al Regulamentului cu privire la plata de către întreprinderi, organizații și instituții a indemnizației unice pentru pierderea capacității de muncă sau decesul angajatului în urma unui accident de muncă sau unei afecțiuni profesionale, aprobat prin HG 513/1 1.08.93, conform căreia este stipulat că acțiunea prezentului Regulament nu se extinde asupra militarilor din rîndurile Armatei Republicii Moldova, colaboratorilor organelor Ministerului Afacerilor Interne și organelor securității statului (cu excepția persoanelor încadrate în bază de contract de muncă sau de acord).

Astfel, argumentele pîrîtului Ministerului Apărării că Slovineanu Valeriu a fost angajatul I.S, „Aeroportul Internațional Mărculești” și nu s-a aflat în relații de muncă cu Ministerul Apărării, careva dispoziții de transfer sau de detașare a lui Slovineanu Valeriu la Ministerul Apărării n-au fost emise instanța de contencios administrativ conchide că sunt inconsistente și se resping prin concluziile organului de urmărire penală, expuse în ordonanța de neîncepere a urmăririi penale, care incontestabil atestă că „în calitate de copilot al aeronavei a zburat Slovineanu Valeriu, conform unui acord inițial cu Compania Aeroport Internațional „Mărculești”.”

Conform concluziilor organului de urmărire penală, expuse în documentul procesual menționat se constată, că V. Slovineanu „era un pilot cu stagiul de peste 20 ani și dispunea de permisiunile necesare și acces pentru efectuarea zborurilor pe aeronavele de model „Vilga-35A” în calitate de pilot și instructor”, (pag. 1 din Ordonanța de încetare a urmăririi penale, ultimul aliniat).

În urma investigațiilor efectuate de comisia de investigare a accidentului aeronautic cu aeronava creată prin Ordinul Ministrului Apărării al RM și concluziilor organului de urmărire penală, expuse în ordonanța de neîncepere a urmăririi penale s-a stabilit, că „catastrofa s-a produs în urma unor circumstanțe de ordin tehnic ... „ (pag. 3 din Ordonanța de încetare a urmăririi penale).

Înscrisurile menționate atestă cert lipsa vinovăției lui Slovineanu Valeriu în comiterea accidentului cu aeronava „Vilva -35 A”, în urma căreia a decedat.

Instanța de contencios administrativ a stabilit, că prin ordinul N 10-p din 11 mai 2004 emis de managerul general al IS „Aeroportul Internațional Mărculești” Slovineanu Valeriu a fost angajat în funcția de șef serviciu securității aeriană prin transfer de la ÎS „CCM Vichi”.

În conformitate cu prevederile Legii RM nr. 756-XIV din 24.12.1999 privind asigurări pentru (în caz de) accidente de muncă și boli profesionale , prevederile art. 32 al Legii RM nr. 625-XII din 02.06.1991 „Cu privire la protecția muncii în caz de accident de muncă” conform căreia persoana beneficiază de prestații de asigurare și anume, pentru pierderea capacității de muncă sau decesul angajatului în urma unui accident de muncă sau unei afecțiuni profesionale, în timpul satisfacerii obligațiilor de servicii, se achită indemnizația unică. Această indemnizație se plătește de către întreprinderea care poartă vina pentru accidentul de muncă.

Instanța concluzionează, că încasarea indemnizației unice din contul Ministerului Apărării se încadrează în prevederile legale și anume art. 32 din Legea N 625 cu privire la protecția muncii din 02 iulie 1991, care stipulează că în caz de deces al angajatului în urma unui accident de muncă întreprinderea care poartă vină pentru accidentul de muncă repară paguba materială persoanelor care au dreptul la aceasta, în modul și în mărimea stabilită de legislație și, în plus, le plătește din contul mijloacelor proprii o indemnizație unică, luându-se ca bază salariul mediu anual al celui decedat, înmulțit la numărul anilor compleți pe care acesta nu i-a trăit pînă la vîrsta de șaiszeci de ani, dar nu mai puțin de zece salarii medii anuale. Plătirea indemnizațiilor unice persoanelor care au dreptul la aceasta o efectuează întreprinderea care poartă vina pentru accidentul de muncă .

În conformitate cu p. 2 HG 513/11.08.93 despre aprobarea Regulamentului cu privire la plata de către întreprinderi, organizații și instituții a indemnizației unice pentru pierderea capacității de muncă sau decesul angajatului în urma unui accident de muncă sau unei afecțiuni profesionale întreprinderea este scutită de plata indemnizației unice, prevăzute de legislația în vigoare, dacă dovedește că accidentul de muncă sau afecțiunea profesională nu-i poate fi imputată.

Prin adeverința N 4 din 23 aprilie 2007, semnată de Comandantul Forței Aeriene al Ministerului Apărării, prezentată în ședința instanței de contencios administrativ se confirmă, că aeronava „Vilga-35A” N de uzină 17830728 a fost în dotarea Escadrilei Mixte de Aviație a Armatei Naționale conform tabelului la statele de organizare N 3/202 aprobate de către Ministrul Apărării al RM la 06.06 2002 .

În speță, instanța statuează că Ministerul Apărării ca proprietar al izvorului de pericol sport, aeronavei „Vilga 35A” are obligația să repare prejudiciul cauzat de izvorul de pericol sport, deoarece pîrîtul prin probele prezentate nu a demonstrate, că prejudiciul se datorează unei forțe majore sau s-a produs din intenția persoanei vătămate.

Vina Ministerului Apărării în comiterea accidentului este demonstrată prin concluzia comisiei de investigare a accidentului aeronautic cu aeronava creată prin Ordinul Ministrului Apărării al RM și prin concluziile organului de urmărire penală, expuse în ordonanța de neîncepere a urmăririi penale care în mod cert au stabilit, „catastrofa s-a produs în urma unor circumstanțe de ordin tehnic, ce nu au putut fi prevăzute de piloți în timpul zborului” (pag. 3 din Ordonanța de încetare a urmăririi penale).

Argumentele reprezentantului pîrîtului, că în sîngele cadavrului Slovineanu a fost depistat alcool etilic nu poate servi ca un temei pentru eliberarea Ministerului Apărării ca izvor de pericol sport de la răspundere civilă, întrucît conform investigațiilor efectuate cauza accidentului este de ordin tehnic și nu din vina piloților, ba mai mul ca atît este menționat, că piloții au încercat să evite accidentul, că toate acțiunile lor au fost în corespundere cu instrucțiunile tehnice , dar fără rezultat.

În acest context instanța menționează și prevederile art. 10 Hotărîrii Plenului CSJ a RM din 04.07.2005, nr.6 - Cu privire la practica aplicării de către instanțele judecătorești a legislației materiale despre încasarea prejudiciului cauzat prin vătămare a integrității corporale sau altă vătămare a sănătății ori prin deces, care statuează, că la judecarea cauzelor ce țin de recuperarea prejudiciului cauzat sănătății instanțele vor ține cont că, potrivit art. 1410 Cod civil persoanele a căror

activitate este legată de un izvor de pericol sporit pentru lumea înconjurătoare (exploatarea vehiculelor, a instalațiilor, mecanismelor, folosirea energiei electrice, a substanțelor explozibile, efectuarea lucrărilor de construcție etc.) au obligația să repare prejudiciul cauzat de izvorul de pericol sporit dacă nu demonstrează că prejudiciul se datorează unei forțe majore sau s-a produs din intenția persoanei vătămate.

Instanța conchide, că indemnizația unică pentru pierderea capacității de muncă în sumă de 316567 lei a fost calculată corect în conformitate cu prevederile al. 3 Regulamentului cu privire la plata de către întreprinderi, organizații și instituții a indemnizației unice pentru pierderea capacității de muncă sau decesul angajatului în urma unui accident de muncă sau unei afecțiuni profesionale, aprobat prin HGM 513/1993 HG reieșind din următorul calcul, salariul total 34294,79 lei : 13 luni = 2638,06 x 12 luni = 31656,72 lei x 10 ani = 316567,20 lei.

Din considerentele că refuzul Ministerului Apărării privind achitarea indemnizației unice lui Slovineanu Nadejda în legătură cu decesul soțului D-ei Slovineanu Valeriu în urma catastrofei aviatice cu aeronava „Vilga-35 A” N Bord 07 contravine prevederilor legii, motiv pentru care urmează a fi declarat ca ilegal de către instanța de judecată, i-ar cererea reclamantei Slovineanu Nadejda urmează a fi admisă.

Având ca temei considerentele expuse, în conformitate cu prevederile art. 8 alin. (1), 24 alin. (1) și (2), 25 alin. (1) b) ale Legii contenciosului administrativ, art. 239-241 CPC, instanța,- :

Hotărâște:

Se admite cererea de chemare în judecată a reclamantei Slovineanu Nadejda împotriva Ministerului Apărării Republicii Moldova, cu privire la contestarea refuzului de achitarea a indemnizației unice în legătură cu decesul soțului în timpul exercitării obligațiunilor de muncă.

Se declară ilegal refuzul Ministerului Apărării Republicii Moldova privitor la achitarea indemnizației unice lui Slovineanu Nadejda în legătură cu decesul soțului în timpul exercitării obligațiunilor de muncă.

Se obligă Ministerul Apărării al Republicii Moldova să-i achite lui Slovineanu Nadejda indemnizația unică în legătură cu decesul soțului său Slovineanu Valeriu în timpul exercitării obligațiunilor de muncă în mărime de 316567 lei /trei sute șaisprezece mii cinci sute șazeci și șapte/.

Hotărârea cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție a Republicii Moldova în termen de 20 zile.

Președintele ședinței:
Judecător

Domnica Manole